

Datum

2021-02-10

Vår referens

Sofie Hansen

Utredare

sofie.hansen@malmo.se

**Remiss från kommunstyrelsen om Remiss från Miljödepartementet -
Genomförande av EU:s engångsplastdirektivet och andra åtgärder för en
hållbar plastanvändning
MN-2020-11604**

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har översänt remiss från Miljödepartementet – Genomförande av EU:s engångsplastdirektiv och andra åtgärder för en hållbar plastanvändning. Förutom nya och utökade krav på engångsplastprodukter omfattar förslaget även åtgärder för att minska plastartiklar samt att dessa ska användas i cirkulära flöden. Miljönämnden ställer sig i huvudsak positiv till remissens åtgärdsförslag och anser att promemorian tar ett helhetsgrepp om frågor kring utfasning av engångsartiklar och inriktningen mot en cirkulär ekonomi.

Däremot förutsätter miljönämnden att kommunerna kompenseras i sin helhet för den kostnadsökning som förslaget innebär. Nämnden anser att en nedskräpnings- samt tillsynsavgift för det utökade lokala tillsynsansvaret samt för de ökade administrationskostnaderna för kommunerna inte enkom kan kompensera för kostnadsökningen i stort.

Miljönämnden ser även positivt på förslaget att kommunens renhållningsavgift framöver även inrymmer informations- och kommunikationsinsatser gällande avfallshantering.

Förslag till beslut

1. Miljönämnden svarar på kommunstyrelsen remiss enligt förvaltningens förslag till yttrande.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2021-02-10
- Bilaga 1 Genomgång av EU:s engångsplastdirektiv och andra åtgärder för en hållbar plastanvändning

Beslutsplanering

Miljönämnden, 2021-02-17

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt remiss från Miljödepartementet – Genomförande av EU:s engångsplastdirektiv och andra åtgärder för en hållbar plastanvändning till bland annat miljönämnden för samråd. Svar önskas senast 2021-01-19, men anstånd har beviljats och remissvar lämnas därför dagen efter miljönämndens sammanträde 2021-02-18.

Bakgrund

I aktuell remiss från Miljödepartementet föreslås åtgärder för att genomföra Europaparlamentets och rådets engångsplastdirektiv. Det föreslås även åtgärder för att minska plastartiklar generellt samt att dessa ska användas resurssmart, i cirkulära flöden och på ett sätt som minimerar läckaget till miljön.

Fem nya förordningar föreslås införas:

- förordningen om engångsprodukter
- förordningen om producentansvar för vissa tobaksvaror, portionssnus och filter
- förordningen om producentansvar för ballonger
- förordningen om producentansvar för våtservetter
- förordningen om nedskräpningsavgifter

Ändringar föreslås i sju gällande förordningar:

- förordningen om producentansvar för förpackningar
- förordningen om miljöstraffavgifter
- miljötillsynsförordningen
- offentlighets- och sekretessförordningen
- förordningen om retursystem för plastflaskor och metallburkar
- förordningen om förbud mm i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter
- förordningen om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken.

Även ordförklaringar och bemyndiganden i 15 kap. miljöbalken och straffbestämmelser i 29 kap. miljöbalken föreslås ändras. Förordningen om plastbärkassar föreslås upphävas och bestämmelserna i förordningen ska föras över till förordningen om engångsprodukter och förordningen om producentansvar för förpackningar.

I promemorian nämns flera förslag som syftar till att plast ska användas resurssmart i cirkulära flöden på ett sätt som minimerar läckaget till miljön. Dessa är bland annat:

- förbud mot att på den svenska marknaden släppa ut vissa engångsplastprodukter,
- krav på att den som på den svenska marknaden tillhandahåller dryck i en engångsmugg eller snabbmat i en engångsmatlåda ska erbjuda en möjlighet att få drycken eller maten serverad i en återanvändbar mugg eller matlåda,
- utökat retursystem för plastflaskor och metallburkar,
- krav på att en förpackning ska gå att materialåtervinna,
- krav på att dryckesflaskor och plastförpackningar ska innehålla återvunnen plast,
- krav på att korkar och lock ska vara fästa vid en dryckesbehållare under hela användningen,
- krav på insamlingsystem för fimpar,
- att nedskräpningsavgifter ska tas ut av vissa producenter av engångsplastprodukter för att bekosta städningen av produkter som skräpats ned på platser utomhus,
- att intäkterna från nedskräpningsavgifterna ska fördelas ut till kommunerna, och

- straffansvar för ringa nedskräpning och för den som bryter mot en föreskrift om förpackningars återvinningsbarhet.

Vidare föreslås vissa andra lagändringar på avfallsområdet, såsom nya bemyndiganden i 15 kap. miljöbalken så att kommunens renhållningsavgift även kan inrymma kommunens informations- och kommunikationsinsatser gällande avfallshantering.

Förvaltningens förslag till yttrande

Miljönämnden ställer sig i huvudsak positiv till remissens åtgärdsförslag och anser att förslagen går i linje med Malmö stads egna ambitioner med att minimera plastkonsumtion, främja cirkulär ekonomi och vara föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser. Miljönämnden välkomnar minskad nedskräpning som en direkt konsekvens av direktivets genomförande.

Förslagen i direktivet som främjar innovativa lösningar med syftet att skapa alternativ för flergångsbruk välkomnas. Miljönämnden anser att promemorian tar ett helhetsgrepp om frågor kring utfasning av engångsartiklar samt ger åtgärdsförslag mot en cirkulär ekonomi i stort. Men tydliga kommunikationsinsatser är av vikt för att ett effektivt genomförande av direktivet ska komma till stånd. Miljönämnden ser därför positivt på förslaget att kommunens renhållningsavgift framöver även inrymmer informations- och kommunikationsinsatser gällande avfallshantering.

Remissförslaget innebär en skyldighet för kommunerna att underlätta installation av insamlingskärl för plastflaskor, metallburkar och fimpar samt utökad inrapportering till Naturvårdsverket kring bland annat nedskräpning. Miljönämnden förutsätter att kommunerna kompenseras i sin helhet för den kostnadsökning som förslaget innebär. Nämnden anser att en nedskräpnings- samt tillsynsavgift för det utökade lokala tillsynsansvaret för kommunerna samt för de ökade administrationskostnaderna inte enkom kan kompensera för kostnadsökningen i stort.

Kommunerna berörs även vad gäller krav på att den som tillhandahåller dryck i en engångsmugg eller snabbmat i en engångsmatlåda ska erbjuda möjligheten att få drycken eller maten serverad i en återanvändbar mugg eller matlåda. Miljönämnden bedömer den utökade tillsynen som omfattande och anser att den endast kan finansieras till viss del med tillsynsavgifter från berörda verksamheter. Förslaget innebär även att kommunerna kommer bedriva tillsyn över att den som tillhandahåller plastbärkassar lämnar information om miljöpåverkan samt fördelarna med och konsumentens möjligheter att minska förbrukning av plastbärkassar. Miljönämnden ser en potential för samordningsvinster vad gäller kontroll enligt livsmedelslagstiftningen då denna befintliga kontroll sker i miljöer som restauranger och livsmedelsbutiker. Kravet berör också kommunens egna verksamheter och innebär sannolikt en omställning gällande engångsplastartiklar.

Miljönämnden anser direktivets förslag till införande av förbud mot att använda konfetti innehållande plast utomhus som en viktig åtgärd. Samtidigt ser nämnden svårigheter med verkställandet av förbudet på till exempel privata tillställningar. Miljönämnden ser därför ett behov av att konsumenter ska ges ökad möjlighet att på eget bevåg avstå från konfetti som innehåller plast. Miljönämnden föreslår därför att konfetti som produkt får tydligare krav liknande ”Märkning och annan information till konsumenten” på sidan 22, 26§.

Barnkonventionen

Barnkonventionen har beaktats vid handläggningen av detta ärende på följande sätt. Utfasning av engångsplaster och en minskning av utsläpp av växthusgaser främjar barn och ungas hälsa och utveckling.

Förslaget har utarbetats av Sofie Hansen, utredare miljöstrategiska avdelningen.

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör

Olof Liungman
Avdelningschef
Miljöstrategiska avdelningen